

# SLOVENSKI NAROD.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.  
**Upravništvo** (spodaj, dvorišče levo), **Knaflcova ulica št. 3, telefon št. 85**

(Dalje prihodnjik.)



tiko in z razmerjem Italije do Avstro-Ogrske pred izbruhom vojne.

**Sramotno postopanje z nemškimi podaniki v Italiji.**

Avstrijci, ki so bili internirani v Italiji, pa so se vrnili, pripovedujejo, da so jih zaprli v Italiji v strašne ječe, predno so prišli na mejo. V Genovi so dobili v ječah nemške podanike, ki ječe v teh ječah že 96 dni. Sedem izmed njih so prijeli, ko so se vračali iz Španije, in jih vtaknili v Genovi v ječe. Sploh se postopa z nemškimi podaniki v Italiji tako, kakor da bi obstajalo vojno stanje med Italijo in Nemčijo.

## Nevzdržno prodiranje nemških armad na severu.

**RUSKI NASKOKI OB IKVI SO SE ZOPET RAZBILI — PRODIRANJE NAŠIH LITAVSKIH ČET.**

Dunaj, 22. septembra. (Kor. ur.) Uradno razglajajo:

**Rusko bojišče.**

V vzhodni Galiciji in Voliniji je položaj neizpremenjen. Ob Ikvi je prišlo na nekaterih odsekih do ljutih artiljerijskih bojev. Posamezni ruski poskusi, prodreti čez reko, so se v ognju naših baterij razbili.

Na Litavskem se boreče c. in kr. vojne sile so predrele včeraj rusko pozicijo v prostoru Novaja Miš, vjele 900 mož ter osvojile 3 strojne puške.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

**HINDENBURGOVE ARMADE SE BLIŽAJO DVINSKU IN SO PRODRLE DO NOVEGA GRODKA. — NEMŠKI CENTRUM JE PREKORACIL MOLOČAC, OSVOJIL OSTROV TER VRGEL RUSE PROTI DOBROSLAVKI.**

Berlin, 22. septembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan 22. septembra.

**Vzhodno bojišče.**

Armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga.

Jugozapadno od Lenevaden ob Dvini severozapadno od Fridrihštata so izvršili Rusi sunek. Boj se tam še vrši. Vzhodno od Smelina jugozapadno od Dvinska so vdrle naše čete v sovražno pozicijo v širokosti 3 km, vjele 9 častnikov in 2000 mož ter ugrabile 8 strojnih pušk. Severozapadno in jugozapadno od Osmiljane naši napadi nadalje ugodno napredujejo. Odsek Gavij je na obeh straneh Subotinov prekoracen. Desno krilo je prodrl tu do okolice severno od Novega Grodka.

Armadna skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarškega.

Prekoračili smo Moločac tudi jugovzhodno od kraja istega imena. V naskoku smo vzeli ruske pozicije na zapadnem bregu Mišanke na obeh straneh železnice Brest - Litovsk-Minsk. Vjeli smo pri tem 1000 mož in ugrabili 5 strojnih pušk. Dalje južno smo osvojili v boju od hiše do hiše Ostrov; oddelki, ki so prodrl čez prekop Oginski pri Telešanih so vrgli Ruse v smeri na Dobroslavko nazaj.

Armadna skupina generala feldmaršala von Mackensena.

Vzhodno od Lovišina so se vršili manjši boji.

**Jugovzhodno bojišče.**

Nič novega.

Vrhovno armadno vodstvo.

**POLOŽAJ NA SEVERNEM BOJIŠČU.**

Iz vojnega poročevalskega stana javljajo: Premikanje ruskih čet s severnega bojišča na jugozapadno bojišče je prenehalo, ker je položaj ruskih armad med Dvinskim in Baranovičem postal kritičen. Vendar je znatno oslabljenje severne fronte — zdi se, da je bilo več korov premaknjenih v Volin — pospešilo nemške napade, ki prav živahno napredujejo in to tako hitro, da te ruska armada hudo čuti. Iz Vilne izmanevrirane ruske armade so v težkem položaju in bodo kmalu nehale biti kos »sifajni umikalni strategiji« novega generalisima, na naši fronti v Volinju in v vzhodni Galiciji pojemajo napadi sovražnika. Rusi so nameravali z ofenzivo v vzhodni Galiciji in v Volinju vplivati na dogodke na severu, pri Dvinsku, Vilni in Lidi in zadržati daljne napredovanje Nemcev ter so na severu in na jugozapadu svojih bojišč doživeli strategično hudo razočaranje.

### VOJNA S TURČIJO.

»Sera« v Milanu poroča s privojenjem cenzure, da je italijansko vodstvo odklonilo udeležbo na angleško - francoskih operacijah v Dardanelah za to leto soglasno z zavetniki.

Curiah, 22. septembra. Kakor poroča »Zürcher Zeitung«, so se pričeli prvi italijanski transporti, in sicer v Malo Azijo. Vrši pa se vkrčavanje kolikor mogoče prikrito. Vesti iz Rima zatrjujejo, da se italijanske čete izkrcajo v Mali Aziji pri Smirni in Adaliji.

### Ruska sodba.

Iz Kodanja javljajo, da je »Ruskij Invalid« priobčil jako pesimistično mnenje o celotnem položaju ruske armade. S tem ni računati, da bi se ustavilo rusko umikanje. Rusko javno mnenje se ne sme vznemirjati, tudi če zasede sovražnik še več sto novih štirinajških kilometrov ruske zemlje.

**Carjev manifest o sklicanju črne vojske.**

Iz Petrograda poročajo: Car je izdal manifest, s katerim kliče pod orožje črnovojne, ki še niso služili vojake. Manifest pravi: Sovražnik je vdrl v deželo, za to je treba ojačiti armado z novimi mladimi silami.

**Reakcija na delu.**

Iz Kodanja javljajo, da nameravajo ruske reakcionarne stranke izdati izjavo, ki bo prerekala potrebo notranjih reform na Ruskem in zahtevala utesnitve v narodnostnem oziru, zlasti glede Finske. Duma je bila odgojena, ker se je vlada ustrašila razprav o finskem in o delavskem vprašanju. Aretacije so na dnevnem redu. Guvernerji smatrajo odgovod dume za poziv za represalije proti vsem javnim uredbam. Odborniki petrogradskih bolniških blagajin so bili aretirani, ravnotako člani odbora vojnih industrijalcev v Orenburgu. Cenzura je postala ostrejša. Ministrski predsednik Goremykin se je vrnil iz glavnega stana v Petrograd.

**Za sklicanje dume.**

»Daily Telegraph« poroča o velikem zborovanju v Moskvi: Pri pripravah za program velikega zborovanja zemstva in mestnih zastopov. Sklenilo se je, nasvetovati izvolitev odbora, v katerem bi bili zastopniki dume, zemstev, mestnih zastopov in drugih korporacij. V tem odboru naj bi se zrcalilo pravo mišljenje Rusije. Nadalje naj se postavi na dnevni red vprašanje o parlamentarni vladi. Zastopniki zemstev in mestnih občin bodo imeli najprej ločena posvetovanja. — Glasom navedenega lista je za obstoječe razmere jako značilno, da so imeli tudi oktobristi pod predsedstvom Gučkova posebno zborovanje. Oktobristi so sklenili resolucijo, ki zahteva, naj se duma takoj skliče in naj oktobristi ustanove novo večino. Delavci so bili pozvani, naj s stavkami ne zadržujejo izdelovanja vojnih potrebščin.

**DROBNE VESTI IZ RUSIJE.**

Radko Dimitrijevič je bil poklican v glavni stan ter imenovan za carjevega vojaškega svetovalca.

Rusi so baje anektirali — Franc Jožefovo deželo. Neka ruska ekspedicija na severni tečaj je snela na obali Franc Jožefove dežele se nahajajočo avstrijsko zastavo ter jo nadomestila z rusko ...

### BALKANSKO BOJIŠČE.

**ARTILJERIJSKI BOJI NA SRBSKI MEJI. — BOMBE NA POŽAREVAC IN VELIKO GRADIŠTE.**

Dunaj, 22. septembra. (Kor. ur.) Uradno razglajajo:

**Jugovzhodno bojišče.**

Ob Savi in dolnji Drini artiljerijski boji in praske. Požarevac in Veliko Gradišče sta bila bombardirana.

Črnogorska artiljerija je obstrelevala Tivat (Teodo).

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

**Pomen avstrijskih in nemških operacij proti Srbiji.**

Stotnik Bertkau piše v »Voss. Zag.«: Proti Srbiji pričnejo veliki novi boji zaveznikov, ki niso le v političnem oziru velikega pomena, temveč so tudi vojaško potrebni, da se vspostavi ožja zveza med centralnimi državama in Turčijo. Mi si hočemo napraviti koridor, po katerem bomo lahko imeli nemoten promet s Turčijo. Srbska armada je z-

tabilirana ter šteje morda 300.000 mož, dobila je tudi mnogo težke artiljerije.

**Zadovoljstvo v Turčiji.**

Carigrad, 21. septembra. Razpravljajoč o napovedani ofenzivi nemških in avstrijskih čet proti Srbiji, izrekajo listi svoje iskreno veselje in pričakujejo od tega jako važne uspehe za operacije v svetovni vojni sploh in za vso prihodnost. Listi izrekajo prepričanje, da bo po premaganju Srbije lahko zagnati angleške in francoske čete z Dardanel v morje in začeti vojno proti Egiptu.

**Položaj v Belgradu.**

Dunajski listi poročajo: Pod vodstvom angleških instruktorjev so Srbi zopet popravili in spopolnili belgrajske utrdbe ter namestili ob Savi težke topove, pri katerih služi angleško moštvo. Park Kalimegdan je spremenjen v utrdbo s kritji, ki so zavarovana proti bombam. Elektranja ob Savi je izginila, podrla so tudi hiše in skladišča, ki so stala na bregu ter mnogo hiš za Kalimegdanom, ki so bile artiljeriji na potu. Prebivalstvo se je bilo zadnji čas povečini zopet vrnilo, vrnilo se je tudi nekaj dnevnikov in v hotelih ter zabaviščih je vlado normalno življenje. Vlada in parlament ter dvor pa so ostali v Nišu, le prestolonaslednik Aleksander je prišel opetovano tudi v Belgrad. Belgrajski kolodvor je popravljen in tudi poškodbe v mestu samem so provizorično popravljene.

Avstrijski aeroplani so opetovano prihajali nad Belgrad ter obmetavali utrdbe z bombami. Tu in tam so se vršili tudi dvoboji med obema artiljerijama.

### ZAPADNO BOJIŠČE.

**BOJI NA FRANCOSKI FRONTI.**

Berlin, 22. septembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan 22. septembra.

**Zapadno bojišče.**

Med Souchezom in Neuvilleom ter zapadno od Roclin Courta so nas Francozi snoči napadli. Napad se je razbil v ognju pred našimi ovirami. V Champagni smo s koncentričnim ognjem razsuli nove francoske okopne gradnje severozapadno od pristanišča Beau Sejour. Močne patrulje, ki so prodrele deloma do tretje sovražnikove črte so uničenje z znatnimi izgubami za sovražnika spopolnile; vjele nekaj neprijateljev ter se zopet vrstile v naše pozicije, kakor jim je bilo zaukazano.

Angleško letalo je bilo sestreljeno od nemškega bojnega letalca pri Villervalu vzhodno od Neuville. Pilot je mrtev, opazovalec ranjen in vjet.

Vrhovno armadno vodstvo.

**Ofenziva na zapadu?**

Francoski senator Henry Beranger, predsednik senatnega odbeka za municijske zadeve, je v »Tempsu« priobčil izjavo, da se bliža zgodovinski trenutek, ko bosta Angleška in Francija začeli boj, ki naj osvobodi Flandersko, Belgijo, Luksemburg in Alzacijo ter Lotaringijo. Francija ima dovolj vojaštva in orožja za to vojaštvo je zdaj skovano.

**Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.**

Parlamentarni sodruinik lista »Daily News« javlja, da se je konservativna stranka razcepila na dva tabora. Število tistih konservativcev, ki niso zadovoljni z obliko, ki jo je zadobilo gibanje za uvedbo splošne vojaške dolžnosti, se čedalje bolj množi. Delodajalci so sploh proti splošni vojaški dolžnosti, ker jim že sedaj manjka delavcev.

**Ruski finančni minister v Parizu in v Londonu.**

Pariz, 21. septembra. »Matin« javlja: Ruski finančni minister je potrdil, da ima najboljša upanja glede izida pogajanj s finančnimi ministri Zedinjenih držav, katera pogajanja imajo namen, združiti pomožna sredstva, da bi se mogla vojna nadaljevati do zmage. Rusko javno mnenje je prepričano, da je potrebno skupno delovanje, naj gre za bojevanje ali za finance. Zavezniki morajo razširiti okvir med njimi obstoječih trgovinskih razmer. Potrebno, da se Rusiji olajša reguliranje njenih naročil v inozemstvu in plačevanje njenih kuponov. Končno gre za to, da se preskrbe Rusiji tiste znatne vsote, ki jih potrebuje, da doseže zboljšanje kurza ruskih menic.

»Neue Zürcher Zeitung« javlja, da je šel ruski finančni minister Bark v London, pogajat se glede posojila 80 milijonov funtov sterlingov.

## Balkanska kriza na vrhuncu.

Poročila iz Sofije pravijo, da se vrši mobilizacija bolgarske armade z veliko preciznostjo. Narod je navdušen ter zaupa kralju, ki je napram opozicijskim poslancem izjavil: Moja politika je jasna in dobro premišljena. Istočasno z mobilizacijo je razglasila bolgarska vlada — kakor poroča »Pester Lloyd« — da je dogovor s Turčijo podpisan. Dunajski in berlinski krogi so soglasno mnenja, da se pripravlja Bolgarija na udarec proti Srbiji. Vendar se zdi, da še niso vse vezi z entento pretrgane in da se bolgarska vlada še vedno pogaja. Njeno stališče je seveda sedaj drugačno: Z mečem v roki zahteva Bolgarija, da Srbija, oziroma ententa brezpogojno ustreže njenim željam glede Makedonije, sicer si bo vzela sama, kar hoče in mora imeti. O navalu Bolgarije na Turčijo pač ni več niti govora, tudi če bi se posrečilo rešiti makedonsko vprašanje brez prelivanja krvi.

Z ostalih balkanskih držav prihajajo nasprotujoča si poročila. Definitivno stališče Rumunije in Grške pa ne bo moglo ostati dolgo nejasno. Na katerih točkah se vrši koncentracija bolgarskih čet, je dosedaj še neznan.

**NOVA BOLGARSKA DEMARŠA V ATENAH IN BUKAREŠTI.**

»Lokalanzeiger« javlja: »Idea Nazionale« poroča iz Sofije: Radi koncentracije grških in romunskih čet ob bolgarski meji je bolgarska vlada znova naročila svojima poslanikoma v Atenah in Bukarešti, da zahtevata od grške, oziroma romunske vlade natančna pojasnila o teh ukrepih.

**Radoslavov o odnosih Bolgarije napram sosednim državam.**

»Az Est« javlja iz Sofije: Radoslavov je izjavil bolgarskim poslancem, da je položaj zelo resen in da je zato Bolgarija v interesu svoje nevtarnosti prisiljena vzeti meč v roko. To pa še ne pomenja, da ni mogoče nadaljevati pogajanj z zastopniki četverozveze.

Bolgarska vlada se tudi živahno pogaja z Romunijo.

Proti eventualni intervenciji Grške je vse potrebno odrejeno.

Proti Srbiji je treba energično nastopiti.

Pogodba s Turčijo je definitivno sklenjena.

**Bolgarija se še ni odločila?**

Iz Sofije poročajo 21. septembra. »Balkanska Pošta« objavlja naslednjo izjavo nekega aktivnega ministra: Ministrski svet dosedaj še ni sklenil ničesar odločilnega. Dosedanji ukrepi imajo namen zagotoviti za vsak slučaj izredno nagel razvoj dogodkov.

**Pred odhodom ententnih poslancev iz Sofije?**

Iz Soluna poročajo: Vzdržuje se govorica, da bodo poslanci četverozveze v kratkem iz Sofije odpoklicani. Angleško poslanstvo je že poslalo svoj arhiv v Solun.

**Objava turško - bolgarske pogodbe.**

Dunajski listi poročajo iz Sofije 22. septembra: Danes je bila objavljena turško - bolgarska pogodba, kar je napravilo v celi Bolgariji velik vtis. Bolgarski delegati so se podali v Dimotiko, kjer se bodo izvršile formalnosti predaje novega ozemlja. Odrinsko predmestje Karagač, ki pripada Bolgariji se bo zvalo v bodoče Novi Odrin. — Bolgarske oblasti v novem ozemlju pričnejo poslovati 28. septembra.

**Politična konstelacija v Bolgariji.**

Poroča se, da ostane kabinet Radoslavov vsekakor na krmilu. Ker ministrski predsednik v sobranju ne razpolaga več z večino, se najbrž tudi zbornica ne bo sestala. Po drugih vesteh bo bolgarsko sobranje vsekakor v smislu ustave sklicano, zlasti, ker upa ministrstvo, da se bo dala opozicija voditi le od patriotičnih, ne pa strankanskih ozirov. Sicer piše Gešovsko glasilo »Mir«, da se morajo v odločilni uri združiti vse bolgarske stranke k složnemu delu za domovino. Avtor članka poslanec Boris Vazov pravi: Kadar je razvit prapor Bolgarije in njene armade, moramo zaviti in shraniti strankarske zastave.

**Konference v Sofiji.**

Iz Sofije poročajo: Kralj Ferdinand je sprejel vojnega ministra, generala Zekova, v dolgi avdijenci. — Prestolonaslednik Boris je posetil ministrskega predsednika Radosla-

vova, s katerim je imel važen razgovor.

**Bolgarska mobilizacija.**

Sofija, 21. septembra. Danes bo pod predsedstvom Radoslavova zborovanje večine sobranja. Stranka nekdanjega ministra Genadijeva ni povabljen, pač pa stamburovistična skupina ministra Petkova.

**Uvedba vojaške cenzure v Bolgariji.**

Iz Sofije poročajo: Za vse tiskovine je uvedena preventivna vojaška cenzura. Izdajati oklice, izjave in brošure je prepovedano ter bi se po vojnem pravu kaznovalo.

**Poveljniki bolgarske armade.**

Po informacijah dunajskih listov, prevzame general Savov zopet vrhovno zapovedništvo bolgarske armade. Savov je od izbruha evropske vojne prepričan, da bo Rusija podlegla.

Šef bolgarskega generalnega štaba je bivši vojni minister, general Bojadžiev, ki pa v balkanski vojni ni igral nobene posebne vloge. Ni vključeno, da prevzame načelnštvo generalnega štaba zopet preizkušen strateg, general Fičev.

Vojni minister, general Žekov, je eden najmlajših generalov bolgarske armade ter šele 51 let star.

V balkanski vojni so poveljevali peterim takratnim armadnim generalom: Kutinčev, Ivanov, Radko Dimitrijevič (ki je sedaj v ruski službi), Kovachev in Tošev. Kateri ter generalov bodo zopet poklicani na vodilna mesta, to se seveda ne ve.

**Naziranje v dunajskih diplomatskih krogih.**

»Neue Freie Presse« poroča: Nevtalni dunajski diplomatični krogi smatrajo bolgarsko mobilizacijo za dalekosežen dogodek, pričakujejo pa, da ostaneta Romunija in Grška mirni. V Romuniji je vlada gotovo razburjena, ki pa se je vsled izjav avstrijskega poslanika poglelo. Romunija bo mirno čakala. Več za enkrat ni verjetno, vsaj ne pod Bratianovim ministrstvom. Ministrov pa v Romuniji ne odslavlja parlament in ne volilci, temveč vladar. Tudi Grška ostane najbrže mirna. Tudi če bi odpovedala Venizelova modrost, bi bil odpor v Epiru in na otokih, ki jih je Anglija zasedla, prevelik. O kralju Konstantinu se ve, da je prepričan o zmagi nemške in avstrijske stvari, takisto tudi načelnik grškega generalnega štaba.

**Angleško naziranje.**

Dunajski listi poročajo preko Scheveninga: V Londonu smatrajo intervencijo Bolgarije za gotovo stvar.

**Časopisje o nastopu Bolgarije.**

Dunajski listi so enoglasno mnenja, da pomenja bolgarska mobilizacija definitivno odločitev Bolgarije proti četverozvezi in za centralni državi.

»Fremdenblatt« poudarja, da je odbila ura, ki jo smatra Bolgarija za ugodno, da uresniči svoje ideale. Radoslavov je dobro ocenil pravo vrednost obljub in ponudb, ki jih je stavila ententa. Vedel je, da od nje ne pride nič dobrega, ostal je nevtralen ter čakal pravega trenutka. Mobilizacija bolgarske armade se vrši in zdi se da je prišel trenutek, da se uresniči sanje Bolgarije.

»Neue Freie Presse« pravi: Mobilizacija bolgarske armade je odgovor na vabe četverozveze na vse grde laži ententne diplomacije. — Balkanska zveza je po mobilizaciji bolgarske vojske in po proglasitvi oborožene nevtarnosti v Sofiji za vse čase pokopana in nobena cesta ne pelje več k njej nazaj. — Ko se tresne zrak ob Donavi in Savi in ko vihrajo zastave nemške države na bregovih teh rek, ve bolgarski narod, da ščiti mogočna roka samostojnost bolgarske države. Dogodila se je velika stvar. Diplomatična bitka četverozveze je izgubljena in mi smo priče kulminacije v odločitvah te izpremembe bogate vojne.

»Arbeiter Zeitung« pravi: »Kar se je že dolgo pripravljalo, kar je postajalo zadnje tedne vedno jasnejše, to sedaj vidimo vsi: Vojno Bolgarije proti Srbiji! — Nobenega dvoma ni, da bo mobilizacija neposredno sledila napoved vojne. Vpraša se le po obsegu bolgarskih operacij: ali se bo Bolgarija zadovoljila, zasesti Makedonijo in ne bo sicer ničesar storila proti svoji nekdanji zaveznici, ali pa se namerava proti Srbiji resno vojevati.«

»Zeit« piše: Bolgarija je sosed dveh vojujočih se držav, Srbije in Turčije, povrh je Romunija že dalj časa mobilizirana, zato je povsem naravno, da se bolgarski državniki na vse eventualitete pripravijo. Bolgarske aspiracije so znane. Kar je



ponudila četverozveza, to so v Sofiji hladno odklonili. Pogajanja z entento sicer formalno še niso prerusena, toda na drugi strani je sklenila Bolgarija s Turčijo zadovoljivo pogodbo. Kakšni so nadaljnji načrti bolgarske politike in v koliko naj služi odredne mobilizacija, izvršitvi teh načrtov, to se mora še pokazati. Vsekakor se bodo temne in zapletene balkanske razmere že v najbližjem času razjasnile.

Tudi berlinsko časopisje poudarja, da je bolgarska mobilizacija naprjena proti Srbiji. »Lokalanzeiger« piše, da je Bolgarija kot moralčno in vojaško najbolj zdrava balkanska država morala postati zaveznica centralni držav, da postane najmanj tako močna kakor njene sosedice. »Tägl. Rundschau« poudarja, da bo nastop Bolgarije odločil vojni položaj na Balkanu in kruto zadel dardanelsko podjetje entente.

#### Stališče Grške in Romunije.

»N. Fr. Pr.« poroča: Grški ministrski predsednik Venizelos je soglasno s kraljem Konstantinom mnenja, da oborožena intervencija Bolgarije ne more biti za Grško povod, da se pridruži Srbiji, ker ni Grška z nobeno pogodbo zavezana se vmešati v svetovno vojno. — Rumunska oficijozna »Indépendance Roumaine« kategorično dementira vesti o rumunskih vojaških pripravah proti Bolgariji.

»B. T.« javlja: »Times« poroča, da je Romunija trdno odločena se upreti vsakemu kršenju njene teritorialne integritete. Vesti, da pride novo ministristvo Marghiloman - Carp na krnilo so nemške izmišljotine. Ako bi Nemčija napadla Srbijo, bi Romunija internirala.

#### Grški manevri v Makedoniji.

»Köln. Ztg.« poroča: V najbližjem času se bodo vršili grški manevri pri Kozani, Seresu in Solunu.

#### Kralj Konstantin v gosteh pri italijanskem poslaniku.

»Corriere della sera« javlja iz Aten: Kralj Konstantin je obiskal v ponedeljek zvečer družabno prireditev pri italijanskem poslaniku grofu Bordariju, kjer je ostal do 1. popoldne. Kralj je skoraj popolnoma okreval.

#### Srbija utrjuje makedonsko mejo.

»Köln. Ztg.« javlja iz Sofije: Srbi mrzljivo utrjujejo svojo makedonsko mejo.

#### Beg iz Stare Srbije.

Sofia, 21. septembra. (Kor. ur.) Iz Stare Srbije je prispelo mnogo beguncev. Grške oblasti so na meji ustavile vse, ki nimajo dovolj premoženja. Begunci taborijo v šotorih ter se bojijo vrniti v Srbijo.

#### Blokada bolgarskega obrežja.

»Tribuna« javlja iz Neapolja, da je ravnatelj ondotne parobrodne družbe potrdil, da je četverozveza blokirala bolgarsko obrežje za trgovsko blago. Parniki smejo pač voziti pasazirje na bolgarsko obrežje, ne pa blaga.

### Vesti iz primorskih dežel.

**Smrt med begunci.** V Ratečah na Gorenjskem je umrla 65letna begunka Ana Gasperšič rojena Mrakič, posestnica v Cezsoči na Bovškem.

**Interniranje goriških Slovencev in Furlanov v Italijo.** Italijani nadaljujejo na Goriško - Gradiščanskem interniranje oseb, ki se jim ne zdijo povsem zanesljive in niso zadosti pokorne. 270 Slovencev so internirali v južnem italijanskem provincijalnem mestu Avetlinu. Iz Furlanije so dne 20. t. m. pripeljali v Genevo 600 Furlanov.

**Svoje družine iščeta Ivan Sivec št. 20.** in Miha Gregorčič št. 9., oba iz Krna pri Kobaridu. Ako je komu kaj znano, naj sporoči na naslov: Ivan Sivec, Militär - Arb. Abt. 15, Marinefeldpostamt, Pola.

**Obsojen radi veleizdaje.** V Sinju se je vršila pred vojnim sodiščem glavna razprava proti M. M., sinu bankirja iz Zadra radi zločina veleizdaje. Obtoženec je bil aretiran v januarju radi nekega pisma, ki ga je hotel poslati tajno v Italijo. Obsojen je na 10 let težke ječe. Branil ga je odvetnik dr. Ferdo Tartaglia.

**Rekvizicija vina v Istri.** Tržaško namestništvo je izdalo naredbo, po kateri se vse vino, pridelano leta 1915, v koperskem, poreškem in pazinskem okraju zaplenja v svrhu dobave četam in prebivalstvu imenovanih okrajev. Vino se bo sprejemalo od vinogradnikov v izmeri potrebe od 1. novembra dalje, po kakovosti in po onih cenah, ki se vgotavljajo na podlagi cen grozdja, vsebine sladkorja oziroma alkohola, pri čemer se računa, da 150 kilogramov grozdja da 100 litrov vina in se računa 2 kroni odškodnine za stiskanje, 10 K za kletarska dela in 1 K za skladiščnino za hektar. Vinogradnik mora takoj naznaniti pristojnemu občinskemu uradu ves pridelek vina, urad vodi tekoči zapisnik. Cene vina: navadno belo: za november 54 K, za december 55, za januarij 1916. 56 K, za februarij 57, marec 58, april in dalje 59 K. Navadno črno: 54 K novembra, dalje od decembra do aprila in potem do septembra 55 do 59 K. Teran: od novembra do aprila in dalje od 66 do 71 K. Malvazija bela: od novembra do aprila in dalje 57 do 62 kron. Burgundec črni, cabernet črni, rizling beli, traminec beli, moškat: od novembra do aprila in dalje 72 do 77 kron.

**mov grozdja da 100 litrov vina in se računa 2 kroni odškodnine za stiskanje, 10 K za kletarska dela in 1 K za skladiščnino za hektar. Vinogradnik mora takoj naznaniti pristojnemu občinskemu uradu ves pridelek vina, urad vodi tekoči zapisnik. Cene vina: navadno belo: za november 54 K, za december 55, za januarij 1916. 56 K, za februarij 57, marec 58, april in dalje 59 K. Navadno črno: 54 K novembra, dalje od decembra do aprila in potem do septembra 55 do 59 K. Teran: od novembra do aprila in dalje od 66 do 71 K. Malvazija bela: od novembra do aprila in dalje 57 do 62 kron. Burgundec črni, cabernet črni, rizling beli, traminec beli, moškat: od novembra do aprila in dalje 72 do 77 kron.**

## Dnevne vesti.

— **Odlikovanje junaškega slovenskega zdravnika.** C. kr. nadzdravnik dr. Pavel Kanc, okrožni zdravnik iz Vipave, je dobil Signum laudis za izvrstno in požrtvovalno zadržanje pred sovražnikom na jugozapadni fronti.

— **Avstrijska poštna zastava.** Doslej so imele avstrijske, pošto prevajajoče ladje na morju zastavo z italijanskim napisom, zdaj je pa trgovinsko ministristvo odredilo, da mora biti na zastavi nemški napis. Zastava je črno-rumena. Na črnem delu bo odslej napis »K. k. Post«, na rumenem delu bo cesarski orel, držeč poštni rog.

— **Z ruskega bojišča** nam piše slovenski fanti: Kakor vsak Slovenec, tako tudi mi slovenski vojaki ne izgubimo poguma; po opravljeni službi se zabavamo in prepevamo slovenske pesmi. Bog daj, da bi skoraj že prišel s sijajno zmago zaželeni mir, ter zasijalo nam in domovini prijaznejše solnce. Iz dalnega tujega sveta pošiljamo najlepše pozdrave svoji domovini, družinam in sorodstvu, prijateljem, prijateljicam ter znancom: Ivan Fakin iz Škrbine, četovodja Pirjevec Franc iz Nabrežine, desetenik Babič Franc iz Rodika, poddesetenik Umkar Jožef iz Proseka, Suč Ciril, poddesetenik iz Dutovelj, Ogrin Franc, četovodja iz Kranjske, Kramer Ivan, desetenik iz Stajerske, Petrič Mihael, poddesetenik, Barba Anton, desetenik iz Volovskega, Vatrovaz Jakob, desetenik, Ačko Jožef iz Smrečnega na Štajerskem, Bizjak Franc iz Kozane, Vrabec Franc iz Pliskovice, Pahor Anton iz Kostanjevice, Premro Jožef iz Ipave, Kapotin Franc iz Ipave, Besednjak Jožef iz Škrbine, Lozej Josip in Ivan, brata iz Ivainigrada, Čepak Ivan iz Mačkuli, poddesetenik Florian Sancin iz Škedenja.

— **Z južnega bojišča** se je oglašil svojemu prijatelju kadet - medicinec J. Sekula, ki piše: ... Tu imam sedaj dosti dela, zidam si namreč bajto, ki mi dela mnogo skrbi. Rad bi jo čedno naredil, pa mi manjka priprav; no pa bo že šlo. Jezilo bi me samo, če mi jo polentar podere, ko sem se vendar toliko trudil. Oken mi še manjka — moram jih kjerkoli »izmakniti«. Polentar sicer precej strelja, pa večinoma mimo nas. Mislil menda, da mora »fentat« vse ribe v jezeru. Povabil bi Te k otvoritvi svoje kože, program bo izbran in za zabavo bodo skrbeli polentariji in pa orkester debelih možnarjev.

— **Patriotično darilo.** Gospod Josip Zidar v Ljubljani, v čigar hiši ima v najem svoje pisarniške prostore tukajšnja podružnica »Zavoda za promet z žitom ob času vojne«, je poklonil letno najemnino v znesku 1500 K v sledeče dobrodelne namene: 50% za Rdeči križ, 25% za namene vojne oskrbe, 25% za aprovizacijo ubogega prebivalstva ljubljanskega.

— **Pred otvoritvijo naših srednjih šol.** Iz naznanil šolskih ravnateljev je razvidno, da se skoraj prične pouk na naših srednjih šolah. Za učence, ki ne prebivajo v ožjem vojnem ozemlju, torej predvsem za dijake iz Stajerske in njihove starše nastaja težkoča, kako priiti pravčasno v Ljubljano. Da se dobi potno dovoljenje, je treba mnogo časa in stroškov. Peljati se je treba najprvo k okrajnemu glavarstvu, dobili tam

kaj potni list in vložiti prošnjo za prepustnico čez mejo ožjega vojnega ozemlja. Predno se dobi vojaška prepustnica, poteče normalno najmanj 10 dni — torej je vpisovanje v šolah že zamujeno. Prepreno pridejo tudi tisti, ki hočejo napraviti vzporedni izpit. Tudi ni prezreti, da stane nabava potnega lista in prepustnice s vožnjo k okrajnemu glavarstvu vred toliko denarja, da marsikateri ubožni dijak tehtroškov niti zmagal ne bo. Šolskim ravnateljstvom, oziroma šolski oblasti bi bilo torej z ozirom na našo učečo se mladino priporočati, da posvetijo vprašanju, kako olajšati dijakom iz širšega vojnega ozemlja (zlasti množestvilnim Štajercem), pot v Ljubljano. V tem oziru je predvsem potrebno, da se podaljša učencem iz širšega vojnega ozemlja termin za vpisovanje in da se zlasti pripusti k sprejemnim izpitom za 1. razred tudi one, ki bi se radi sedanjih izrednih razmer prilagodili morda še le pozneje. Končno bi morda mogla izposlovati šolska oblast za dijake iz širšega vojnega ozemlja, ki bi se pismeno priglasili in ki so na zavodu že znani, posebne olajšave za vožnjo v Ljubljano, morda na ta način, da bi dotičnim dijakom ravnateljstvo zavoda poslalo legitimacijo in izposlovalo, da se jim na podlagi take legitimacije dovoli vožnja v Ljubljano. Merodajni vojaški krogi, na katerih razumevanje položaja učeče se mladine, se gotovo lahko računa, bi morda podobnim prošnjam prav radi ustregli, ako se da to spraviti v sklad z važnejšimi in edino merodajnimi vojaškimi interesi.

— **Pred sprejemnimi izpiti za srednje šole.** Iz krogov slovenskih staršev se nam piše: V malo dneh pričnejo na naših srednjih šolah sprejemni izpiti. Naučne oblasti so nedavno izrekle načelo, da je treba obisk gimnazij in realk omejiti, češ, da povzroča naval na te srednje šolske zavode nadprodukcijo inteligence ter nastajanje inteligenčnega proletariata. Naučne oblasti so pri tej priliki opozarjale na strokovno šolstvo, češ, da se današnja mladina le preveč odteguje produktivnemu obrtnemu, trgovskemu in kmetkemu delu. To stališče je na sebi gotovo pravilno, konsekvence, ki bi jih morda izvajale šolske oblasti pri vsprejemnih izpiti za srednje šole, kjer bi naj neobičajna strogost zajela obisk naših srednješolskih zavodov, pa so vsaj pri nas nedopustne in bi bile skrajno škodljive. Res, tudi naša mladina bi se morala v večji meri posvečati gospodarskemu praktičnemu študiju. Toda dokler niso ustvarjeni potrebni predpogoji, t. j. dokler sploh nimamo zadostno število takih šol, se niti mladina, niti starši ne morejo ravnati po dobrohotnih nasvetih učne uprave. Na drugi strani pa so pri nas gimnazije in realk edino torišče, kjer more dobiti slovenski deček, ako hoče pozneje na kakšno strokovno šolo, primerno in predpisano predizobrazbo. Še več; ako hočejo skrbni starši, da postane sinko pozneje res inteligenten trgovec, obrtnik, potem ga ne morejo dati v učenje, ne da bi mu poskrbeli za nekoliko več izobrazbe, kakor jo nudi naša ljudska šola. Zato ga morajo poslati za par let v gimnazijo ali realko, ker druge šole pri nas ni. Saj imamo na celem Kranjskem le eno slovensko meščansko šolo! Dejanske razmere pri nas so torej take, da služi gimnazija in realka kot nadomestilo zanedostatek organskega nadaljevanja ljudske šole. Zato bi bilo povsem napakno omejiti dostop do naših srednješolskih zavodov z raznimi rigoroznimi sredstvi ter vzeti slovenskemu dečkemu naraščanju možnost nekoliko višje izobrazbe, kakor pa jo podaja ljudska šola. To naj bi naše šolske oblasti dobro uvaževale, ne glede na to, da naval na srednje šole pri nas itak ni tako velik, da bi se bilo bati nadprodukcije inteligence.

— **Na I. drž. gimnaziji.** (Tomana va ulica) se vpisujejo učenci za 1. razred v petek in soboto, dne 24. in 25. septembra od 9. do 12. ure. Oglašijo se lahko tudi pismeno, ako pošljejo potrebne listine (obiskovalno, ziroma šolsko izpričevalo) in krstni ali rojstni list. V ponedeljek, dne 27. septembra ob 8. uri bo sprejemni izpit. Vsi bivši učenci se vpisujejo v torek, dne 28. septembra dopoldne. Javijo se lahko pismeno. Začetek šolskega pouka je za sedaj določen za dan 1. oktobra. Natančnejša pojasnila se čitajo v šolskem poslopiju.

— **Učiteljska v Ljubljani.** Vpisovanje in zglasitev gojencev, gojenk, učencev in učenk za šolsko leto 1915/16 se vrši na c. kr. učiteljskih v Ljubljani dne 29. in 30. septembra. Natančnejši podatki so razvidni iz zglasila.

— **Učiteljska v Ljubljani.** Vpisovanje in zglasitev gojencev, gojenk, učencev in učenk za šolsko leto 1915/16 se vrši na c. kr. učiteljskih v Ljubljani dne 29. in 30. septembra. Natančnejši podatki so razvidni iz zglasila.

— **Nova uredba porabe mesa.** Listi poročajo, da namerava vlada zaradi naraščajočega zmanjkanja živine in da ne bi trpela živinoreja, omejiti uživanje mesa tako, da se po tri ali štiri dni ne bo smelo uživati mesa. Obenem pravijo listi, da razmišlja vlada, kako omejiti nezasišano naraščanje živinskih cen in cen mesa. Pri nas na Kranjskem široki sloji še komaj enkrat na teden zmagujejo meso. Ogromna večina prebivalstva sploh ne pozna več mesa in ker je mast neznansko draga, si je lahko misliti, kako ljudje žive.

— **Cene krompirja.** Ministrska naredba z dne 19. decembra 1914. je določila najvišje cene za krompir, a je bila razveljavljena dne 29. julija t. l., ker za zgodnji krompir ni bila primerna. Ker bo zdaj, glavna žetev krompirja in se mora računati z nevarnostjo, da bodo cene neopravičeno poskočile, bo danes izdana nova ministrska naredba, določujoča najvišje cene za krompir. Določbe te nove navedbe se v več točkah razlikujejo od določb lanske navedbe. Za mesec oktober in november je določena cena krompirja, namenjenega za hrano, na 8 K, cena krompirja, namenjenega za industrijske potrebe in živinsko pičo pa na 7 K. Cene pa bodo rasle in bodo znašale v maju prihodnjega leta 11 oziroma 10 K. Veletržci smejo ceni pribiti 40 v pri meterskem stotu in vračunali se bodo tudi troški za prevoz iz produkcijskih pokrajin v druge pokrajine. Tudi cene za nadrobne prodaje so v naredbi urejene. Največ sme veljati krompir v nadrobni prodaji 40% več, kakor pri veletržcu. Naredba stopi 1. oktobra v veljavo.

— **Kdo kaj ve?** Grbec Janez, doma iz Dohlarjev pri Ročinju štev. 3, sedaj pri del. oddelku v arzenalu na Dunaju X. Bez. Puchbaumgasse 55, prošim poročila, kje se nahaja sedaj Franciška Srejšček pri Dohlarjih štev. 2), pri kateri je bil moj sin Janez Grbec oddan v varuštvo pri mojem odhodu k vojakom. Kje je tudi Ana Srejšček iz Dohlarjev pri Ročinju štev. 24. Kje je Marija Kuk iz Dohlarjev št. 9? — Kdor bi vedel, kaj se je zgodilo s g. Martinom Zupančičem, kadetom v rezervi 17. pešpolka, 4. kompanije (XI. Marschbaon), naj blagovoli to naznaniti na uredništvo »Slov. Naroda« ali pa na naslov: Stojan Guzelj, Novo mesto. Pogrešani je odšel meseca maja na severno bojišče in se zadnjič oglašil dne 14. junija iz okolice Obertyna (Galicija).

— **Pozor!** V soboto, dne 25. septembra se prične rok dolžnosti naznanila za usnje, kože, kožice in strojila in je naznanilo doposlati do torka, dne 28. septembra po stanju prejšnjega tretjega dne, t. j. od sobote. Tozadnje tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata, kamor so izpolnjene tudi poslati.

— **Zdravstveno stanje** mestne občine ljubljanske od 12. do 18. septembra t. l. Novorojencev je bilo 24, mrtvorojena 4. Umrla je 26 oseb, med njimi 7 tujcev. Za grižo je umrl 1 (tujec), za kolero 1 (tujec - vojak), za jetiko 6 (2 tujca), vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 17. Poleg zgoraj omenjenih umrlih je bilo pri-glašenih še 11 vojakov umrlih za trebušnim legirjem, 2 vojaka pa za grižo. — Za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer: za tifuzom 256 (3 domačini, 2 tujci in 251 vojakov), za grižo 27 (3 tujci in 24 vojakov), za kolero 5 vojakov, za vratico (difterijo) 4 domačini in 1 tujec otrok, na egiptovski očesni bolezni (trahoma) 28 vojakov.

**Požar.** Pri Lovrencu Furlanu v Predjani, občina Bukovje, je bil nastal požar v postrešju, zgorelo je podstrešje in 60 centov sena. Ogenj se je razširil tudi na neko sosedno poslopje. Škode je 2300 K, pa je krita z zavarovalnino. Sodi se, da je nekdo zažgal. Neko sumljivo osebo so izročili sodišču v Postojni.

**Sv. Višarje pogorele.** V četrtek 16. septembra smo zopet čuli v zgodnjih dopoldanskih urah glasno kano-nado. Ker imamo iz Rateč lep raz-gled proti Višarski skupini, ozrem se tja od koder je dohajal glas to-pov. Gile, na malo oblačnem obzorju se pokaže svetli oblček za Višar-ji. Vedela sem, da je to šrapnel; ta-koj nato vidim črni dim in čujem za-molkel pok — padla je granata. Vse to sem opazovala s prostim očesom. Ker se je ta kanonada vedno ponav-ljala, sem poiskala daljnogled in pre-pričala sem se, da Italijani obstrelju-jejo na klesno, levo, spredaj, zadaj, vse na okrog, naše Višarje.

**Pokanje, razstrelbe** šrap-nelov in granat traja neprenehoma. Ob tri četrt na 3. popoldne je Višar-ska cerkev, ki je vedno nas tako mi-

kavno vabila, v gostem dimu. Že opazim svetli plamen, in bilo je po Višarjih. Ko je požar ponehaval, sem opazila s prostim očesom zvonik brez strehe. Poleg cerkve so uniče-ne vse postavljene trgovske lope, pač pa je videti še dvojje hiš pod cerkvijo. Ko je solnce zahajalo na čisto jasnem nebu se je še dvigal dim iz zvonika liki iz tovarniškega dimnika. Drugo jutro smo videli le zidovje naših ljubih Višarij. Tisti dan so naši sosedje iz Trbiža dobili prve laške pozdrave. Razun nekaj lukenj v poslopjih ni posebne škode. Prebivalstvo se je izselilo za par dni, ker so uverjeni, da naše čete osobito topništvo prisilijo sovraga k molku. Kakor čujemo, je znani kip Višarske Marije na varnem ravno ta-ko tudi dragocenosti. — Vida — čič.

**Nov slučaj kolere v Celju.** Med ranjenci, ki so dospeli v Celje, so konstatirali včeraj nov slučaj ko-lere.

**Slavnost »Zlatega klasa«**, katero sta priredile občine Orehova vas in Slivnica pri Mariboru dne 19. sep-tembra na vrtu gostilne župana M. Lesjaka, se je prav dobro obnesla s sledečim sporedom: 1. »Za domovi-no«, dvospev. 2. Pozdrav gosp. po-slanca Fr. Piškega. 3. Pesem »Oj z Bogom, ti planinski svet«, mešan zbor. 4. Slavnostni govor gosp. nad-učitelja K. Pestevškega. 5. Cesarska pesem. — Za vojaške namene se je nabrala precejšnja vsota.

**Velik požar** je bil v noči od 18. na 19. septembra v Rančah pri Fra-mu pri posestniku F. Napastu, ki je v vojni. Zgorelo je vse poslopje, se-dem goved in več svinj. Škoda znaša 9000 kron. Zavarovan je bil le de-loma.

**Kino Ideal.** Danes zadnji dan krasne drame »Plameni Marta« in smešne veseleigro »Fotografična tek-ma«. — Jutri priljubljeni posebni več-er z Nordisk - sporedom.

**Tatvine.** Pred nekaj dnevi je bilo ukadeno v Spodnji Šiški posestniku Franu Bizjanu dobro ohranjeno kolo znamke »Eskaa«, kolo ima številko 40.939 in je vredno 150 kron. — Ne-kemu posestniku v Spodnji Šiški je izginila iz žepa v suknji denarnica z vsotno 640 kron, najbrže mu jo je kdo ukradel. — Na ljubljanskem polju so kradle neke ženske v jutranjih urah krompir in fižol. Prijel jih je čuvaj.

**Srebrna ženska zapetnica z uro** se je izgubila v torek ponoči pri br-zovlaku, ki vozi na Dunaj. Ker je lastnici mnogo na tem, da jo dobi nazaj, se proš poštenega najditelja, naj jo proti nagradi odda v našem upravnistvu.

## Razne stvari.

\* **Pred novim navalom na Darda-nele.** Grški listi poročajo, da je pri-spelo na Mudros okrog 110.000 mož novih čet. Dardanelske čete se bodo na novo razporedile in dobijo najbrž zopet novega vrhovnega povelj-nika.

\* **Strahovita nesreča v Indiji.** Reuter poroča iz Luknova: Vsled po-vodnjih ob Gangesu je nad 18.000 hiš uničenih in nad 80.000 ljudi brez strehe.

\* **»Slovo Polskie«**, organ poljske narodno - demokratične (vsepoljske) stranke, ki je izhajal v Lvovu, izhaja sedaj v Kijevu pod imenom »Noviny«.

\* **Ustavljeni listi.** Češki dnevnik »Ostravský Denník« v Moravski je bil uradno ustavljen. Ravnotako tudi agrarni tednik »Straž Venkova« v Hlumu.

\* **Budimpešta za Bolgare.** V Bu-dimpešti so bile dne 21. septembra ulične demonstracije za Bolgare. Ob 10. zvečer je prišla velika množica pred bolgarski konzulat ter klicala burno »Ejlen!« Bolgarski in kralju Ferdinandu.

## Darila.

**D. V korist pomožnega zaklada za vdove in sirote celokupne oborožene moči.** »Občinska hranilnica« v Krškem 150 K; okrajni šolski svet v Ljubljani zbirka šolskih otrok na Studencu 5 K 23 v, v Borovnici 12 K 41 vin., v Škocjanu 5 K, v Lipoglavu 60 vin., v Devici Mariji v Polju 12 K 40 v, v Mostah 15 K 23 v, v Zgornjih Pirničah 7 K 20 v, v Zalogu 3 K 28 vin., skupaj 61 K 35 v; okrajni šolski svet v Radovljici, zbirka ljudskih šol v Mitterdorf 18 K 20 v, na Savi pri Jesenicah 43 K 10 v, skupaj 61 K 30 v; okrajno sodišče v Ljubljani, naklonitev, neke civilne odškodnine po gosp. Rudolf Kolkaju 7 K 21 v; deželno pomožno društvo »Rdečega križa« v Ljubljani, zbirka črnovoje-etapne stotnije št. 508/I. in II., odda-no po naredniku Jožefu Czasny 185 kron; neimenovan 8 K; neimenovan 20 K; znesek 492 K 86 v; znesek prejšnjih seznamov 1708 K 18 v, sku-paj 2201 K 04 v.



## Gospodarstvo.

— Sadne in vinske tropine kot živinska krma. Sadne, kakor tudi vinske tropine dajo prav dobro živalsko pičo. Pri vinskih tropinah je treba prej odstraniti peclje, ker so grenki in jih živina ne mara. Tropine se krmijo sveže ali pa konservirane, to je osoljene in stlačene v sodih ali pa posušene. Bolj priporočljiv način konserviranja je zadnji, ker osoljenih ozir. skisanih tropin živina včasih ne mara. V malem se tropine na prostem suše, v večjih množinah pa na pripravnih sušilnicah. Suhe tropine dajo močno krmo, delajo tek in so se zlasti obnesle pri krmiljenju molznih krav in ovac. Kuhane tropine so za krmo prašičev pripravne. Pri krmiljenju s osoljenimi oziroma skisanimi tropinami naj se pridene malo krede. Pri večjih podjetjih, v katerih se dela mošt, pa se izplača naprava posebnih sušilnic za tropine.

## Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. septembra: Lazar Mark, črnovojnik - pešec, na obrtni šoli kot rezervni vojaški bolnišnični.

V deželni bolnišnici.

Dne 18. septembra: Vlado Valenčak, sodni pisarniški oficijant, 38 let.

## Današnji list obsega 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.  
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

**Zobna krema**  
**KALODONT**  
70 vinarjev.

## Ako naročite

in to nemudoma storite,

1 srečno avstrijskega rdečega kriza  
1 srečno ogrskega rdečega kriza  
1 srečno budimpeštanske bazilike  
1 dobilni list 3% zeml. sred. iz leta 1880  
1 dobilni list 4% ogrsk. hip. sred. iz l. 1884

Mesečni obrok za vsak pot. sred. oz. dobilni list 5 kron.

12 srečnih vsako leto, glavni dobitek 630-000 K.

**dobite** igralno pravico do dobikov ene turške srečke v znesku do 4.000 frankov popolnoma zastoj!

Pojamila in igralni načrt pošljite brezplačno  
Srečkovno zastopstvo 1., Ljubljana.

## Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Sreda 1. srčni tlak 736 mm

| septem. | čas opazovanja | stanje barometra v mm | Temperatura v °C | Vetrovi   | Nebo      |
|---------|----------------|-----------------------|------------------|-----------|-----------|
| 22.     | 2. pop.        | 746.5                 | 14.2             | sr. jvzh. | jasno     |
| "       | 9. zv.         | 747.3                 | 7.9              | sl. jvzh. | brezoblak |
| 23.     | 7. zj.         | 747.0                 | 2.0              | "         | megla     |

Srednja včerajšnja temperatura 9.2° norm. 13.2°. Padavina v 24 urah mm 0.0.

**Knjigarna in trgovina s papirjem J. ŠTOKA, Trst,** ulica Molino piccolo 19, (tik kavarne Nuova York) sprejme takoj spretno v stroki izvežbanega

## prodajalca ali prodajalko

Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika po možnosti tudi italijanskega.

## Šote, žaganja, suhe praproti

kupuje v večjih množinah trdka

**Albin Anžič**  
Trst, Ugo Foscolo štov. 3.

Sprejme se takoj trgovski  
**sotrudnik ali sotrudnica**

izurjena v železnini, pri 2398

**FRANCU PICEKU,**  
trgovina z železnim in spec. blagom  
v Ribnici, — Kranjsko.

## Blagajno

že rabljeno in

## prešo

za seno ter

## zaboje

ki bi vse bovali za 50 do 100 kg sadja  
kupi **J. Razboršek v Smartnem pri Litiji,** kamor naj se ponudbe z navedbo cen pošljejo. 2394

## Ester!

U petek ob 6. uri tam, kakor ste pisali Meliti »Lipa & Mak«

Kupi se preigran

## pianino ali kratek klavir.

Ponudbe pod „št. 29/2369“ na upravn. »Slov. Naroda«. 2369

Išče se

## stanovanje

z 1 ali 2 sobama s kuhinjo v bližini južnega kolodvora. Ponudbe pod „kolodvor/2390“ na upr. »Slov. Nar.«

## Trgovski pomočnik

priden in zanesljiv, dobro verziran v špecerijski stroki, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji. 2403

Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

## Učenca

sprejem v trgovino z meš. blagom. Prednost imajo z dežele. 2399

**Ivan Slavinec**  
Smartno pri Litiji.

## Volno

ovčje, oprano in neoprano, kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu, ter plačam vožnjo sam. Večje množine pošljem potnika osebno prevzet. 2031

**Veletgovina R. Stermecki**  
Celje št. 15, Stajersko.

## DEČKA:

za različna pošiljanja

## sprejme takoj

ljubljanski bančni zavod.

Ponudniki, popolnoma zmožni obeh deželnih jezičev, naj svoje ponudbe pod „BANKA“ naslovo na upravn. »Slovensk. Naroda«.

## Mestni dekliški licej v Ljubljani.

## Vpisovanje

v I. razred liceja, v I. razred licejske ljudske šole (poprej Mladika) in v trgovski tečaj bode v torek, dne 28. septembra od 9.—11. ure v Glasbeni matici, Vegova ulica šte. 7.

Sprejemne izkušnje bodo 29. septembra ob 8. uri.

Učenkam liceja in licejske ljudske šole, ki so bile že na zavodu, se je javiti 30. septembra med 9. in 11. uro na Turjaškem trgu 4., II. nadst.

V višje razrede se nanovo ne sprejemajo nobene učenke.

Slovesna služba božja bode v petek, 1. okt. ob 8. uri, v trnovski cerkvi

Ravnateljstvo.

**PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA**  
parfumerija, fotografična manufaktura itd.



Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

**Anton Kanc**

Ljubljana, Zidovska ulica 1.  
Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 11

**SANATORIUM EMONA**  
ZA NOTRANJE IN KURJAGIČNE BOLEZNI.  
PODPOSODNICA  
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4  
SEF-ZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

## Predkopači in kopači

se iščejo za trajno delo za neki rudnik. Plača od 5 K naprej za šitho ob 9 urnem delu. Delo se da tudi v akord. Vprašanja na upravništvu »Slovenskega Naroda« pod šifro „Velik zaslužek“. 2310

## Ključavničarji in kovači

dober takoj trajnega opravila.  
**V. J. Wolf**  
Gradec, Fischergasse 21.

## Damski klobuki

vsake vrste posebno baržunasti

se dobe po najnižjih cenah pri

**Juliji Polajnko**

Elizabetna cesta št. 5.

Ob sredah in sobotah tudi na Sv. Jakoba trgu.

V zalogi ima tudi veliko izbiro

raznovrstnega kinča za klobuke.

2391

Zakonska dvojica, boljšega stanu, brez otrok, išče za 1. ali 15. oktober

## majhno stanovanje

soba in kuhinja, s priprosto opravlo najraje v mestu ali v neposred. bližini. Ponudbe na upravn. »Sloven. Naroda« pod „zakonska dvojica/2357“.

## Plačilna natakariča

samo dobra računarica, solidna in energična, z dobrimi izpričevali, se takoj sprejme. Stalna in dobra služba. 2374

Predstavi se je osebno v kavarini „CENTRAL“, Stefan Miholič, Sv. Petra nasip.

Jščemo za nastop s 1. novembrom t. l.

## 2 trgovski pomočnici

vešči mešane trgovine in zmožni trgovskega dopisovanja v nemškem in slovenskem jeziku. Reflektira se le na prvovrstne moči. 2370

Ponudbe s prepisi izpričeval in s sliko na trdko **Podlogar & Petelin, St. Peter na Krasu.**

## Blagajničarka

večja tudi nekoliko v trgovini z mešanim blagom, se sprejme z oktobrom ali tudi pozneje pri **J. Razboršku v Smartnem pri Litiji.** 2371

Ondi se tudi kupi že rabljena

## blagajna.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo: Krasne 3523

**BLUZE** plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo in modne predmete.

Zelo solidna trdka:

**M. Krištofič - Bučar**

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

otroških oblekah

in krstni opravi.

## Ovčjo volno

vseh vrst in vsako množino 2117

kupuje po najvišjih cenah  
**J. GROBELNIK, LJUBLJANA, MESTNI TRG št. 22.**

## C. kr. moško in žensko učiteljsko v Ljubljani.

## Razglas.

Vpisovanje v začetku šolskega leta 1915/16 je  
a) za one učence, ki žele vstopiti v I. letnik ali v pripravljalni tečaj moškega učiteljskega ter za učenke I.—IV. razreda dekliške vadnice

**v sredo, 29. septembra dopoldne ob 8. uri,**

b) za učenke deške vadnice pa isti dan popoldne ob 2. uri.

Učenci, ki se oglašajo za I. letnik ali za pripravljalni tečaj, imajo s seboj prnesti a) krstni list, b) zadnje šolsko izpričevalo in c) spričevalo uradnega zdravnika, da so zdravi in otroci, ki bi radi vstopili v I. razred vadnice pa krstni list.

c) Absolventi pripravljalnega tečaja, ki so že sprejeti v I. letnik moškega učiteljskega in dosedanjji gojenci in gojenke II., III. in IV. letnika obeh učiteljskih se javijo

**v četrtek, dne 30. septembra**

in sicer gojenci ob 8., gojenke ob 10. uri.

V I. letnik ženskega učiteljskega in v otroški vrtec se za sedaj ne sprejemajo gojenke oziroma otroci.

Ravnateljstvo.

## „SLAVIJA“

Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond K 71,940.392-26. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 145,150.178-29.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Čigar pisarne so v lastni ban- v Gosposki ulici šte. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

## Iščem mesta učenke

v prodajalni, večja slovenščine, nemščine in laščine. — Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „učenka/2373“.

Kupim vsako množino ježic in vsake vrste kože

**JOSIP PRESKER**  
trgovina s kožami  
Ljubljana, Poljanska cesta 73.  
2347

## Čedna hiša

z dvoriščem in vrtom, pripravna za eno obitelj, v Ljubljani ali na bližnji okolici, se želi proti gotovemu plačilu kupiti.

Pismene ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „Obiteljska hiša/2389“. Posredovalci izključeni. 2389

Dobro ohranjena 2377

## obleka

od manjšega gospoda, se ceno proda. Ogleda se od 10.—12. ure dop. Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Sprejem

## urarskega pomočnika

proti dobri plači. **Franc Keber,** v Idriji, Notranjsko. 2402

Vstop lahko takoj ali pozneje.

## Knjigovodkinja

starejša moč, z dolgoletno prakso, izvrstnimi izpričevali, perfektna korespondentka, strojepiska in urna računarica, želi primernega mesta.

Ponudbe pod „J. G./2328“ na upravn. »Slov. Naroda«. 2328

## Žebjarji

dober takoj trajnega opravila za akordno delo ob tedenskem zaslužku 40—60 kron. 2395

**V. J. WOLF**  
Gradec, Fischergasse 21.